

נחל זהר

פירושים וחיידושים בספר הזהר הקדוש
על סדר פרשת השבוע

על פי ההקדמות אשר בספר הקדוש ליקוטי מוהר"ן מברסלב זצוק"ל

בזהר דא יפקון ביה מן גלותא ברחמים

להבין דרך הלימוד ומטרת עלון זה נא עיין בהקדמה בגב העלון

תרגום ללשון הקודש

זהר הקדוש - יתרו סט.

וַיִּשְׁמַע יִתְרוֹ וְגו'. פֶּתַח וְאָמַר (תְּחִלִּים יח) עַל בֶּן אֹדְדָה בְּגוֹיִם
 ה' וְלִשְׁמֹךְ אֲזַמְּרָה. דְּוִד מִלְכָּא אָמַר אֶת זֶה בְּרוּחַ הַקֹּדֶשׁ בְּשַׁעֲתָא
 שְׂרָאָה שְׂכָבוּד הַקֹּדֶשׁ בְּרוּךְ הוּא לֹא עוֹלָה בְּעִלְיָה וְלֹא מִתְכַּבֵּד
 בְּעוֹלָם, אֲלֵא מִצַּד שְׂאָר הָעוֹמִים. וְאִם תֵּאמַר, הֲרֵי הַקֹּדֶשׁ בְּרוּךְ
 הוּא לֹא מִתְכַּבֵּד בְּעוֹלָם אֲלֵא מִשׁוּם יִשְׂרָאֵל – כִּד זֶה וְדֹאֵי, שְׁהֲרֵי
 יִשְׂרָאֵל הֵם הַיְסוּד שֶׁל הַנֵּר לְהֵאִיר, אֲבָל בְּשִׁשְׁאָר הָעוֹמִים בָּאִים
 וּמוֹדִים לוֹ בְּשַׁעֲבוּד הַכְּבוֹד שֶׁל הַקֹּדֶשׁ בְּרוּךְ הוּא, אִזּוּ נֹסֵף יְסוּד
 הַנֵּר וּמִתְחַזֵּק עַל כָּל מַעֲשָׂיו בְּחִבּוּר אֶחָד, וְשׁוֹלֵט הַקֹּדֶשׁ בְּרוּךְ
 הוּא לְכַדוֹ מַעֲלָה וּמַטָּה.

וַיִּשְׁמַע יִתְרוֹ וְגו'. פֶּתַח וְאָמַר (תְּחִלִּים יח) עַל בֶּן אֹדְדָה בְּגוֹיִם
 וַי' וְלִשְׁמֹךְ אֲזַמְּרָה. דְּוִד מִלְכָּא אָמַר דָּא בְּרוּחַ קְדִישָׁא, בְּשַׁעֲתָא
 דְּחִמָּא, דְּהָא יִקְרָא דְקוֹדֶשׁא בְּרִיךְ הוּא, לֹא אִסְתְּלִיק בְּסִלְקוֹ וְלֹא
 אִתְיִיקָרָא בְּעִלְמָא, אֲלֵא מִסְטָרָא דְשִׁאָר עֲמוּי. וְאִי תִימָא, הָא
 קוֹדֶשׁא בְּרִיךְ הוּא לֹא אִתְיִיקָר בְּעִלְמָא, אֲלֵא בְּגִיבְיָהוּן דְיִשְׂרָאֵל.
 דְּכִי הוּא וְדֹאֵי, דְּהָא יִשְׂרָאֵל אִינְוּן הֲוֵי יְסוּדָא דְשִׁרְגָא לְאַנְהָרָא,
 אֲבָל כִּד שְׂאָר עֲמוּי אִתְאֵן וְאֹדְדָן לִיה, בְּשַׁעֲבוּדָא דְיִקְרָא
 דְקוֹדֶשׁא בְּרִיךְ הוּא, בְּדִין אִתְוֹסֵף יְסוּדָא דְשִׁרְגָא, וְאִתְתַּקַּף עַל
 כָּל עוֹבְדֵי. בְּחִבּוּרָא חֲדָא, וְשִׁלֵּט קוֹדֶשׁא בְּרִיךְ הוּא בְּלַחֲדוּי
 עִילָא וְתַתָּא.

בְּגוֹוִנָּא דָּא, כָּל עִלְמָא, דְּחִילוֹ וְאִימְתָא נָפַל עֲלֵיהוּ מִקְמוֹ
 קוֹדֶשׁא בְּרִיךְ הוּא. וְכִינּוּן דְּאֵתָא יִתְרוֹ, דְּאִיהוּ כּוּמְרָא עֲלָאָה,
 דְּכָל טַעוּוֹן אֲחֵרְנִי, בְּדִין אִתְתַּקַּף וְשִׁלֵּט יִקְרָא דְקוֹדֶשׁא בְּרִיךְ
 הוּא עַל כָּלָּא.

בְּגוֹי, דְּכָל עִלְמָא, כִּד שְׁמַעוּ שְׁמַע גְּבוּרְתִּיהַ דְקוֹדֶשׁא בְּרִיךְ
 הוּא, זַעוּ. וְכִלְהוּ הוּוּ מִסְתַּכְּלֵן בְּיִתְרוֹ, דְּאִיהוּ חֲסִים וְרַב מִמְנָא
 דְּכָל טַעוּוֹן דְּעִלְמָא, בִּינּוּן דְּחִמוּ, דְּאִיהוּ אִתָּא וּפְלַח לִיה לְקוֹדֶשׁא
 בְּרִיךְ הוּא, וְאָמַר עֲתָה יִדְעָתִי כִי גְדוֹל וַי' מִכָּל הָאֱלֹקִים, בְּדִין
 בְּלַחוּ אִתְרַחְקוּ מִפּוֹלְחֵינְהוּן, וְיִדְעוּ דְלִית בְּהוּ מִמְשׁוּ. בְּדִין
 אִתְיִיקָר יִקְרָא דְשִׁמָּא קְדִישָׁא דְקוֹדֶשׁא בְּרִיךְ הוּא, בְּכָל סְטָרִין.
 וְעַל דָּא אִתְרַשִּׁים פְּרִשְׁתָּא דָּא בְּאֹרִייתָא, וְשִׁירוּתָא דְפְרִשְׁתָּא
 הִזֵּה בִּיה בְּיִתְרוֹ.

כְּמוֹ זֶה כָּל הָעוֹלָם, אִימָה וּפְחַד נָפַל עֲלֵיהֶם מִלְפְּנֵי הַקֹּדֶשׁ בְּרוּךְ
 הוּא. בִּינּוּן שְׂבָא יִתְרוֹ, שְׁהוּא כְּמָר עֲלִינּוּ שֶׁל כָּל יִתְרֵי הָאֱלִילִים, אִזּוּ
 הַתְחַזֵּק וְשִׁלֵּט כְּבוֹד הַקֹּדֶשׁ בְּרוּךְ הוּא עַל כָּלָּל.
 מִשׁוּם שְׂכָל הָעוֹלָם, בְּשִׁשְׁמַעוּ שְׁמַע גְּבוּרְתוֹ שֶׁל הַקֹּדֶשׁ בְּרוּךְ
 הוּא, זַעוּ. וְכֵלָם הֵיוּ מִסְתַּכְּלִים בְּיִתְרוֹ שְׁהוּא חֲסִים וּמִמְנָה גְדוֹל
 שֶׁל כָּל אֱלִילֵי הָעוֹלָם. בִּינּוּן שְׂרָאוּ שְׁהוּא כָּא וְעוֹבֵד לְקוֹדֶשׁ—
 בְּרוּךְ— הוּא, וְאָמַר עֲתָה יִדְעָתִי כִי גְדוֹל ה' מִכָּל הָאֱלֹקִים, אִזּוּ כָּלָם
 הִתְרַחְקוּ מִעֲבוֹדוֹתֵיהֶם וְיִדְעוּ שְׂאִין בְּהֵם מִמְשׁוּ, וְאִזּוּ הַתְכַּבֵּד כְּבוֹד
 הַשֵּׁם הַקֹּדֶשׁ שֶׁל הַקֹּדֶשׁ בְּרוּךְ הוּא בְּכָל הַצְּדִדִים. וְלִכְּזֵן נִרְשָׁמָה
 פְּרִשָּׁה זֹה בְּתוֹרָה, וְרֵאשִׁית הַפְּרִשָּׁה הִיָּה כּוּ, בְּיִתְרוֹ.

תורה י

וְאֵלֶּה הַמִּשְׁפָּטִים אֲשֶׁר תִּשְׁמֹר לִפְנֵיהֶם וְכוּ'. (שמות כא):

א בְּשֵׁישׁ, חֶסֶד וְשָׁלוֹם, דִּינִים עַל יִשְׂרָאֵל, עַל-יַדֵּי רְפוּדִים וְהַמְחַתֵּת
כַּף אֵל כַּף נַעֲשֶׂה הַמִּתְקַת הַדִּינִין:

ב כִּי עָקַר גְּדֻלְתּוֹ שֶׁל הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא הוּא, שְׁגָם הַעֲבוּרִים
יָדְעוּ שֵׁישׁ אֱלֹקִים שְׁלִיט וּמוֹשֵׁל, כַּמּוּבָא בַּזֹּהַר (יתרו דף סמ:):
כִּד אַתָּא יִתְרוֹ וְאָמַר: כִּי עַתָּה יִדְעַתִּי כִּי גְדוֹל ה' וְכוּ', בְּדִין
אֲתִיבֵךְ וְאֲתַעֲלֶא שְׂמָא עֲלָא:

ג וְלַעֲבוּרִים אִי אֲפֻשֶׁר לָהֶם לִידַע גְּדֻלְתּוֹ שֶׁל הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא
כִּי אִם עַל-יַדֵּי בְּחִינַת יַעֲקֹב, כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב (ישעיהו ב): בֵּית
יַעֲקֹב לָכוּ וְנִלְכְּהוּ בְּאוֹר ה', כִּי הוּא גִלְגָּה אֱלֹקוֹתוֹ שֶׁל הַקְדוּשׁ-
בְּרוּךְ-הוּא יוֹתֵר מִשְׁאֵר הָאֲבוֹת, כִּי אֲבָרְהָם קָרָא הַר, וַיִּצְחָק
קָרָא שְׂדֵה (פסחים פח:), וְשְׂדֵה הוּא יוֹתֵר מִשְׁגַּ וְנִצְרָד לְהַעֲלוֹם
מִהַר. וַיַּעֲקֹב קָרָא בֵּית, שֶׁהוּא מְקוֹם יְשׁוּב לְבִנְיָאָדָם יוֹתֵר
מִשְׂדֵה, הֵינּוּ שֵׁיַעֲקֹב קָרָא אֵת מְקוֹם הַבֵּית-הַמְקֻדָּשׁ, שֶׁהוּא
מְקוֹם הַתְּפִלָּה, בֵּית, שֶׁהוּא מְקוֹם יְשׁוּב לְבִנְיָאָדָם, כִּי הַעֲלָה
אֵת הַתְּפִלָּה מִהַר וְשְׂדֵה לְבַחֲבִינַת בֵּית, שֵׁישׁ בּוֹ תְּפִיסָה לְבִנְיָ-
אָדָם יוֹתֵר מִהַר וְשְׂדֵה, כִּי בְּבַחֲבִינַת בֵּית יֵשׁ גַּם לַעֲבוּרִים הַשְׂגָּה,
כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב (ישעיהו נו): כִּי בֵּיתִי בֵּית תְּפִלָּה יִקְרָא לְכָל
הַעַמִּים, וְכִשְׁהוּא בְּבַחֲבִינַת בֵּית, בְּדִין אֲתִיבֵךְ שְׂמָא עֲלָא כַּנ"ל:
וְזֶה פְּרוּשׁ (תהלים מוח): גְּדוֹל ה' וּמְהִלָּל מְאֹד, בְּלוֹמַר, אִימַתִּי
גְדוֹל ה', כִּשְׁהוּא מְהִלָּל מְאֹד – מִסְטָרָא דְמוֹתָא, שֶׁהוּא בְּחִינַת
עֲבוּרִים (כְּמוֹ שֶׁאָמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ זְכוֹרֵנוֹם לְבָרְכָה (ב"ר פ' ט) עַל
פְּסוּק (בראשית א): וְהָיָה טוֹב מְאֹד, מְאֹד – זֶה מְלַאָּךְ הַמְּנוֹת),
כִּשְׁהוּא מְהִלָּל מֵהֶם, אַזִּי הוּא גְדוֹל, כִּי הוּא עָקַר גְּדֻלְתּוֹ; וְאִימַתִּי
הוּא מְהִלָּל מֵהֶם, בְּעִיר אֱלֹקֵינוּ הַר קְדֻשׁוֹ, דְּהֵינּוּ כִּשְׁבַחֲבִינַת הַר
נַעֲשֶׂה עִיר אֱלֹקֵינוּ, שֶׁהוּא יְשׁוּב בְּנִי-אָדָם, בְּחִינַת בֵּית, שֶׁהוּא
מִשְׁגַּ יוֹתֵר מִהַר וְשְׂדֵה, דְּהֵינּוּ כִּשְׁמַעְלִין אֵת בְּחִינַת הַתְּפִלָּה
מִבְּחִינַת הַר לְבַחֲבִינַת עִיר וּבֵית, שְׂאִזּוּ יֵשׁ גַּם לַעֲבוּרִים הַשְׂגָּה
כַּנ"ל, אִזּוּ דִּיקָא גְדוֹל ה', כִּי זֶה עָקַר גְּדֻלְתּוֹ יִתְבַּרַךְ, כִּשְׁגָם
הַרְחֻקִים יוֹדְעִים מִמֶּנּוּ יִתְבַּרַךְ כַּנ"ל:

ד וְעִנִּין זֶה – לְהַעֲלוֹת הַתְּפִלָּה מִבְּחִינַת הַר וְשְׂדֵה לְבַחֲבִינַת
בֵּית, בְּחִינַת עִיר אֱלֹקֵינוּ, כִּדִּי שֵׁיַתְּגַלְּה מַלְכוּתוֹ גַּם לַעֲבוּרִים,
שֵׁיַתְּיָה לָהֶם גַּם בֵּין הַשְׂגָּה בְּאֱלֹקוֹתוֹ יִתְבַּרַךְ שְׂמוֹ – אִי אֲפֻשֶׁר

לְהַעֲשׂוֹת כִּי אִם עַל-יַדֵּי צְדִיקֵי הַדּוֹר, כְּמוֹ שֶׁאָמְרוּ חֲכָמֵינוּ
זְכוֹרֵנוֹם לְבָרְכָה (ב"ב קטז:): כִּי שֵׁישׁ לֹא הוֹלָה בְּתוֹךְ בֵּיתוֹ, יִלְדָּ
אֲצֶל חֶכֶם וַיִּבְקֹשׁ עָלָיו רַחֲמִים, כִּי עָקַר הַתְּפִלָּה אֵינֶם יוֹדְעִים
כִּי אִם צְדִיקֵי הַדּוֹר. כִּי יֵשׁ בְּעַלֵּי גְאוּהָ, שְׂאִינֶם רוֹצִים שְׁיִלְכוּ
לְצַדִּיקִים, וְאוֹמְרִים שֶׁהֵן בְּעַצְמָם יְכוּלִים לְהַתְּפַלֵּל, וּמוֹנְעִים גַּם
אַחֲרֵיהֶם, בְּשֵׁישׁ לָהֶם צַעַר אוֹ הוֹלָה, לִילְדָ לְצַדִּיקִים – עֲלֵיהֶם
נֶאֱמַר (בראשית כ): הִשָּׁב אִשְׁתְּ הָאִישׁ וְכוּ', כִּי זֶה הַפְּעֵל-גְּאוּהָ
מְכַנֶּה בְּלִשׁוֹן אֲבִימֶלֶךְ: אָבִי, לִשׁוֹן רָצוֹן, כִּי הוּא רוֹצֵה לְמַלְךְ,
וְהֵינּוּ אֲבִימֶלֶךְ. כִּי בְּאֵמַת צְדִיק מוֹשֵׁל בְּתְפִלָּתוֹ, כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב
(שְׂמוּאֵל-ב' כג): צְדִיק מוֹשֵׁל וְכוּ', וְהוּא מִתְּנַאֵחַ בְּעַצְמוֹ שְׁיִכּוּל
לְהַתְּפַלֵּל וַיֵּשׁ לוֹ הַמְּמוֹשְׁלָה, וְעַל בֵּין מְכַנֶּה בְּשֵׁם אֲבִימֶלֶךְ, כִּי
הוּא רוֹצֵה לְמַלְךְ וְאוֹמַר: אָנָּה אֲמַלְךְ. וְזֶה פְּרוּשׁ: הִשָּׁב אִשְׁתְּ
הָאִישׁ. אִשְׁתְּ – רְאשִׁית-כּוֹת אֲדֹנָי שְׂפָתַי תִּפְתָּחַהּ, זֶה בְּחִינַת
תְּפִלָּה, דְּהֵינּוּ: הִשָּׁב אִשְׁתְּ, בְּחִינַת הַתְּפִלָּה, לְהַצְדִּיק, כִּי נִבְיָא
הוּא, כִּי הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ-הוּא מִתְּנַאֵחַ לְתְפִלָּתוֹ שֶׁל צְדִיקִים (הולין
ס:), וּמְשַׁבֵּר תְּפִלָּה סְדוּרָה בְּפִיו, כִּדִּי שֵׁיַתְּנָה מִתְּפִלָּתוֹ. וְזֶה: כִּי
נִבְיָא הוּא, לִשׁוֹן נִיב שְׂפָתַיִם, כְּמוֹ שֶׁאָמְרוּ חֲכָמֵינוּ זְכוֹרֵנוֹם
לְבָרְכָה (ברכות לד:): בּוֹרָא נִיב שְׂפָתַיִם – אִם שְׁגוּרָה תְּפִלָּתוֹ
בְּפִיו וְכוּ'. וְזֶה: הִשָּׁב – רְאשִׁית-כּוֹת: הַר שְׂדֵה, בֵּית, זֶה רְמִזּוֹ
שְׂתְּפִלַת הַצְדִּיק הִיא בְּשֵׁלְמוֹת, שְׂמַעְלָה אוֹתָהּ מִבְּחִינַת הַר
וְשְׂדֵה לְבַחֲבִינַת בֵּית כַּנ"ל:

אֲכָל אֱלוֹ הַפְּעֵל-גְּאוּהָ מְעַכְבִּים תְּאֻתּוֹ שֶׁל הַשֵּׁם יִתְבַּרַךְ, וְאֵינֶם
מְבַקְשִׁים מִצְדִּיקִים שֵׁיַתְּפַלְלוּ עֲלֵיהֶם, כִּי חוֹשְׁבִים שֶׁהַתְּעַנּוּ
וְסִנְפוּ אֵת עַצְמָם, וּבְזֶה הֵם צְדִיקִים; אֲכָל הָאֵמַת אֵינּוּ כֵן, כִּי
כָּל הַתְּעַנּוּתִים שֶׁהַתְּעַנּוּ, אֵינּוּ זֶה אֱלָא כְּמוֹ שֶׁק שֵׁישׁ בּוֹ חוֹרִים
הַרְבֵּה, וְכִשְׁפָּרִיקִים אֵת הַשֵּׁק, אַף-עַל-פִּיכֵן נִשְׁאָרוּ בּוֹ הַחוֹרִים.
וְהַגּוֹף נִקְרָא שֵׁק, כְּמֹאמַר הַתְּנָא: שֵׁינְנָא, שְׂרִי שְׂקָךְ (שבת
קנב:). וְאִם הַתְּבֻנָּה בְּעַצְמוֹ, הֵיוּ רוֹאִים, אַחַר כָּל הַתְּעַנּוּתִים
עֲדִין נִשְׁאָרוּ אֲצֵלָם כָּל תְּאֻתָם קְשׁוּרִים בְּשֵׁקָם, הֵינּוּ בְּגוּפָם, וְלֹא
תְּאֻתָם בְּלִבָּד נִשְׁאָר קְשׁוּר בְּגוּפָם, כִּי אִם גַּם תְּאֻת אֲבִיחָם,
שֵׁישׁ אֲצֵלָם מִשְׁעַת הַהוֹלָדָה, מִחֲמַת שְׂלֵא נִתְקַדַּשׁ אֲבִיו בְּשַׁעַת
זְוִיג, גַּם זֶה קְשׁוּר בְּגוּפָם עֲדִין; וּבּוֹדָאֵי אֱלוֹ הֵיוּ רוֹאִים אֵת
כָּל זֶה, חֲרָדָה גְדוֹלָה הֵיחָ נּוֹפֵל עֲלֵיהֶם, כִּי הֵיוּ רוֹאִים אִיךָ הֵם
עוֹמְדִים בְּמַדְרַגָּה פְּחוּתָה וּשְׂפִלָּה. וְזֶה פְּרוּשׁ (בראשית מב):
וַיְהִי הֵם מְרִיקִים שְׁפִיחָם וְהִנֵּה אִישׁ צְרוּר כֶּסֶף בְּשִׁקּוֹ. אַחַר
כָּל הַתְּעַנּוּתִים, שֶׁהוּא חֲרָקַת הַשֵּׁק, בְּחִינַת הַגּוֹף, עֲדִין; וְהִנֵּה
אִישׁ צְרוּר כֶּסֶף – שְׂקִשׁוּר וְצְרוּר כֶּסֶף וְתְאֻתוֹ בְּשִׁקּוֹ וְגוֹפּוֹ.

גבוהה, אל אחר, כפירות:

ו זהו בְּחִינַת רְקוּדִין וְהַמְחָאת פֶּה, כִּי רְקוּדִין וְהַמְחָאת פֶּה נִמְשָׁכִין מִבְּחִינַת הַרוּחַ שֶׁבְּלֵב, כַּנִּרְאָה בְּחוּשׁ, כִּי עַל־יְדֵי שְׂמֵחַת הַלֵּב הוּא מְרַקֵּד וּמְכַה פֶּה אֶל פֶּה, וְכַמוּכָא בְּתַקוּנֵי (תִּיקוּן כֹּא דִּף נֹא): וְהֵא רִיחָא נָשֵׁב בְּשִׁית פְּרָקוּן דְּרִוּעָא וּבְשִׁית פְּרָקוּן דְּשׁוּקִין, וְהֵא בְּחִינַת הַמְחָאת פֶּה וּבְחִינַת רְקוּדִין. וְזֶהוּ בְּחִינַת: לְבוֹ נִשְׂא אֶת רַגְלֵיו (ב"ר וִיצָא פֶּרְשָׁה ע), הִינֵנו עַל־יְדֵי הַרוּחַ שֶׁבְּלֵב בְּאִים הַרְקוּדִין, הִינֵנו עַל־יְדֵי הַצְּדִיק, שֶׁהוּא בְּחִינַת רוּחַ כַּנִּל, נִתְּבַטֵּל הַנְּאֻחַה כַּנִּל, כַּמּוֹ שֶׁפְּתוּב (תַּחֲלִים לו): אֵל תְּבוֹאֲנֵי רַגְלֵי גְּאֻחַה, וְנִתְּבַטֵּל הַעֲבֹדָת אֱלִילִים, כַּמּוֹ שְׂכַתוּב: וְרַחֲצוּ רַגְלֵיכֶם (בְּרֵאשִׁית יח) – זֶה עֲבֹדָת אֱלִילִים, וְכַשְׁנִתְּעַלָּה הַרְגְּלִין עַל־יְדֵי הַרְקוּדִין, בְּחִינַת: נִשְׂא לְבוֹ אֶת רַגְלָיו, וְנִתְּבַטֵּל הַנְּאֻחַה, הִינֵנו הַעֲבֹדָה זָרָה, עַל־יְדֵי זֶה נִתְּבַטֵּל הַעֲבֹדָה זָרָה בְּעוֹלָם, הַרְוִיחָא בְּעוֹלָם (סְפָרֵי פ' רֵאחַ), וְכַשְׁנִתְּעַבֵּר הַעֲבֹדָה זָרָה, נִתְּעַבֵּר הַחֲרוּזֵיחָא, וְנִמְשָׁכִין חֲסָדִים, וְאֵז הַרְגְּלִין הֵם בְּבְחִינַת רַגְלֵי חֲסִידֵי (שְׂמוּאֵל־א ב), הִינֵנו בְּבְחִינַת חֲסָדִים, הִינֵנו בְּחִינַת: חֲסִידֵי דוֹד הַנְּאֻמָּנִים (יִשְׁעִיהוּ נח); הַנְּאֻמָּנִים דִּיקָא, כִּי נִתְּבַטֵּלוּ הַמִּינּוֹת וְהַכְּפִירוֹת. וְגַם זֶה בְּחִינַת הַמְחָאת פֶּה, כִּי עַל־יְדֵי הַרוּחַ נִתְּנָה הָאֵרַת הַיָּדִים, כַּמּוֹ שְׂפְתוּב (שֶׁח"ש ה): קוֹל דְּוִדֵי דוֹפְק; דוֹפְק – זֶה בְּחִינַת רוּחַ, כַּמּוּכָא בְּתַקוּנֵי (תִּיקוּן כה דִּף סח), וְסָמִיד לֵה: דוֹדֵי שְׁלַח יְדוֹ מִן חֲחוּר – זֶה בְּחִינַת הַתְּנַלּוֹת הָאֵרַת הַיָּדִים, הִינֵנו בְּחִינַת הַמְחָאת פֶּה, וְאֵז נִתְּבַטֵּל הַעֲבֹדָה זָרָה, הִינֵנו הַכְּפִירוֹת, וְזֶה בְּחִינַת (שְׂמוֹת יז): וַיְהִי יְדֵי אֲמוּנָה. נִמְצָא, שְׁעַל־יְדֵי הַצְּדִיק, הִינֵנו בְּחִינַת רוּחַ שֶׁבְּלֵב, נִתְּנָה הָאֵרַת הַיָּדִים וְהַרְגְּלִים, הִינֵנו בְּחִינַת רְקוּדִין וְהַמְחָאת פֶּה, וְנִתְּבַטֵּל הַנְּאֻחַה וְהַכְּפִירוֹת, וְנִתְּרַבָּה הָאֲמוּנָה. וְאֵז נִתְּקִים (תַּחֲלִים כו): רַגְלֵי עֲמֻדָה כְּמִשׁוֹר, שֶׁהוּא בְּחִינַת אֲמוּנָה, כִּי הַמִּינּוֹת הֵיא בְּחִינַת נְטִיּוֹ רַגְלֵי, כַּמּוּכָא אֶסְפָּה (שֶׁם עג): כַּמּוּכָא נְטִיּוֹ רַגְלֵי, שְׁנִמְצָא שֶׁם עַל שֶׁהַשִּׂיאוֹ לְבוֹ לְמִינּוֹת, כַּמּוּכָא שֶׁם, וְרַגְלֵי עֲמֻדָה כְּמִשׁוֹר – מוֹרָה עַל אֲמוּנָה, וְאֵז נִתְּקִים: וַיְהִי יְדֵי אֲמוּנָה: זֶה וְהַתְּנָחָה הֵיא גַם כִּן בְּחִינַת יְדִין וְרַגְלֵיו, כִּי יֵשׁ בְּהַתְּנָחָה נִגְלָה וְנִסְתָּר. נִגְלָה הוּא בְּחִינַת יָדִים, כַּמּוֹ שְׂפְתוּב: דוֹדֵי שְׁלַח יְדוֹ מִן חֲחוּר. מִן חֲחוּר, הִינֵנו חֲרוֹת עַל הַלּוּחֹת (שְׂמוֹת לב), שֶׁהוּא בְּנִגְלָה; וְנִסְתָּר הֵם בְּחִינַת רַגְלֵיו, כַּמּוּכָא חֲכָמֵינוּ וְכוּרָנָם לְכַרְכָּה (סוּכָה מט): חֲמוּקֵי יִרְכִיב – מַה יִּרְךָ בְּסִתָּר וְכוּ. וְכַלְלִיּוֹת הַתְּנָחָה נִקְרָאת לֵב, שְׂמֵחַתְּחֵלֶת בְּבִי' וּמְסִימָת בְּלָמָ"ה, שֶׁשֶׁם מְשַׁכֵּן הַרוּחַ, דְּנִשְׁבֵּב בְּשִׁית פְּרָקוּן דְּרִוּעִין וְשִׁית

וְיִרְאוּ אֶת צִרְרוֹת כְּסָפִיהֶם הַמָּה וְאֲבִיהֶם, הִינֵנו, לֹא דֵי צִרְרוֹת כְּסָפִיהֶם, שֶׁהוּא תְּאֻוֹת עֲצָמוֹן, כִּי אִם גַּם הַמָּה וְאֲבִיהֶם, הִינֵנו הַתְּאֻוֹת שֶׁל אֲבִיהֶם, גַּם הַמָּה לֹא נִפְלוּ מֵהֶם. וְזֶהוּ: וַיִּרְאוּ, כִּי חָרְדָה נִפְלָה עֲלֵיהֶם, וְאֵז לֹא הָיוּ רוֹצִים לְהַשְׁתַּרְרַר וְלִמְלֹךְ:

וְזֶה פֶּרוּשׁ: וַיֹּאמֶר לָהֶם יַעֲקֹב אֲבִיהֶם: אֲתִי שְׂכַלְתֶּם, יוֹסֵף אֵינְנוּ וְכוּ. זֶה רָמוֹז עַל תּוֹכַחַת הַשֶּׁכֶל, כִּי הַשֶּׁכֶל מוֹכִיחַ אֶת הַפְּעִילִיגְאֻחַה, הַרוֹצִים לְהַתְּגַדֵּל, כִּי יַעֲקֹב הוּא בְּחִינַת הַשֶּׁכֶל, כַּמּוֹ שְׂתַרְגֵּם אֵינְקִלוֹם (בְּרֵאשִׁית כז): וַיַּעֲקֹבֵנִי – וְחֲכָמֵנִי. וְזֶה: אֲבִיהֶם, כִּי אֵב בְּחֻכְמָה, וְהִינֵנו שֶׁהַשֶּׁכֶל מוֹכִיחֵם וְאֹמֵר לָהֶם: אֲתִי שְׂכַלְתֶּם, כִּי כָל הַמַּתְּנָחָה, חֲכָמָתוֹ מְסַתְּלֶקֶת מִמֶּנּוּ (פְּסָחִים סו:). יוֹסֵף אֵינְנוּ – זֶה בְּחִינַת תְּקוּן הַמְּעוֹת, הִינֵנו: עֲדִין לֹא תִקְנֶתֶם הַמְּעוֹת, שֶׁהוּא לְחַרְפָּה וְלִקְלוֹן, וַיֵּשׁ לָכֶם לְהַתְּבַיֵּשׁ מַחְמָתוֹ, כִּי תִקּוּן הַמְּעוֹת הוּא בְּחִינַת יוֹסֵף, עַל שֶׁם (בְּרֵאשִׁית ל): אֶסְפָּה אֱלִקִים אֶת חֲרַפְתִּי. וְשְׂמֵעוֹן אֵינְנוּ – הִינֵנו עַל־יְדֵי שְׂאִין לָךְ בְּחִינַת יוֹסֵף, אֵין לָךְ בְּחִינַת שְׂמֵעוֹן, וְשְׂמֵעוֹן הוּא בְּחִינַת (שֶׁם כט): כִּי שְׂמַע ה' כִּי שְׂנוּאָה אֲנִכִי, כִּי אֶתָּה אֵינְךָ שְׂנוּא, כִּי מַחְמָת שְׂלֵא תִקְנֶת אֶת עֲצָמְךָ, כְּוֹדֵי אֵינְךָ יוֹכֵל לְהוֹכִיחַ אַחֲרֵים, כִּי יֹאמְרוּ לָךְ: קִשְׁטָא עֲצָמְךָ תַּחֲלָה וְכוּ, וְעַל כֵּן אֵינְךָ שְׂנוּא, כִּי הַמּוֹכִיחַ הוּא שְׂנוּא, כַּמּוֹ שְׂאִמְרוּ חֲכָמֵינוּ וְכוּרָנָם לְכַרְכָּה (כַּתוּבוֹת קה:): הֵא צוּרְכָא מִרְבָּנָן דְּמִרְחָמֵי לֵה בְּנֵי מְתָא, לֹא מִשׁוּם דְּמַעְלֵי טְפִי, אֶלָּא מִשׁוּם דְּלֹא מוֹכַח לְהוּ בְּמַלְי דְּשְׂמִיָא. נִמְצָא, שֶׁהַמּוֹכִיחַ הוּא שְׂנוּא. וְאֵת בְּנִימִין תִּקְחוּ – זֶה מוֹרָה עַל גְּדֻלוֹת, כִּי פֶּרֶשׁ רִשׁוֹ: בְּנִימִין – עַל שֶׁם אֶרְצֵי־יִשְׂרָאֵל, כִּן יִמִּין, וְאֶרְצֵי־יִשְׂרָאֵל הוּא גְּבוּהַ מִכָּל הָאֲרָצוֹת (זְבַחִים נד:), וְהִינֵנו, לֹא דֵי שְׂאִין לָכֶם כָּל הַבְּחִינּוֹת הַלְלוּ, עִם כָּל זֶה: וְאֵת בְּנִימִין תִּקְחוּ – שְׂאֵתֶם לִזְקָחִים לְעֲצָמְכֶם גְּדֻלוֹת, וְהִינֵנו דְּסִים הַשֶּׁכֶל הַמּוֹכִיחַ אוֹתָם: עַל־יְדֵי כְּלָנָה, כִּי הַכָּל נוֹפֵל עָלַי, כִּי כָּל הַמַּתְּנָחָה, חֲכָמָתוֹ מְסַתְּלֶקֶת מִמֶּנּוּ:

ה וְהַעֲצָה הַיְעוּצָה לְבַטֵּל הַנְּאֻחַה, שֶׁהֵיא הַעֲבֹדָה זָרָה, כַּמּוֹ שְׂפְתוּב (מִשְׁלֵי טז): תּוֹעֲבַת ה' כָּל גְּבוּהַ לֵב (כַּמּוֹ שְׂדֵרְזוּ"ל פוּטח ד:), הַעֲקָר הוּא עַל־יְדֵי הַתְּקַרְבוֹת לְצְדִיקִים, כַּמּוּכָא בְּתַקוּנֵי (תִּיקוּן כֹּא דִּף מַח:). בְּתַרְוּעָה, דְּאִיחֵו רִיחָא, אֶתְעַבֵּיר אֵל אַחַר. וְצְדִיק הוּא בְּחִינַת רִיחָא, כַּמּוֹ שְׂפְתוּב (כַּמּוּכָא כז): אֵישׁ אֲשֶׁר רוּחַ בּוֹ, וְעַל־יְדֵיו נִכְנַע רוּחַ גְּבוּהַ, אֵל אַחַר, וְנִעֲשֶׂה מֵאַחַר אַחַר, כִּי הוּא קוֹצָא דְּאוֹת ד' (תִּיקוּן כֹּא דִּף נח:), שְׂמִמְנוֹ אַרְבַּע רוּחוֹת, כַּמּוֹ שְׂפְתוּב (יחזְקֵאל לו): כַּה אָמַר ה', מֵאַרְבַּע רוּחוֹת בָּאֵי חֲרוֹת. וְזֶה לְשׁוֹן תְּרוּעָה, לְשׁוֹן (תַּחֲלִים ב): תְּרַעַם בְּשִׁבְטֵי בְּרוּל (תִּיקוּן יח וְתִיקוּן כא), כִּי הוּא מְשַׁבֵּר רוּחַ

הַיָּדִים וְהַרְגְּלִים, רַק הַעֵקֶר תְּלוּיָהּ בְּרַגְלִים, בְּחֵינַת אֶסְתֵּר. וְזֶה בְּחֵינַת עֵמֶר שְׁעוּרִים. עֵמֶר זֶה בְּחֵינַת מְרַדְכֵי, עֵינַן מֵר, מֵר דְּרוּר; דְּרוּר לְשׁוֹן חֲרוּת, הֵינּוּ בְּחֵינַת חֲרוּת עַל הַלְחָת וּכְמוֹ שְׂאֵמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ וְזָכוּנָם לְבִרְכָּה (עֵירוּבִין נד.): אֵל תִּקְרֵי חֲרוּת אֵלָּא חֲרוּת], שֶׁהוּא בְּחֵינַת הַתּוֹרָה בְּנִגְלָה, שֶׁהוּא בְּחֵינַת: עֵינַן בְּעֵינַן (בַּמְדַּבֵּר יד). שְׁעוּרִים זֶה בְּחֵינַת אֶסְתֵּר בְּרוּחַ הַקִּדְּשׁ, כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב (דְּבָרִים לב): כִּשְׁעִירִים עֲלֵידְשָׁא, שֶׁהוּא לְשׁוֹן רוּחַ. וּבִשְׂבִיל זֶה, כִּשְׂבָא הֶמֶן לְמְרַדְכֵי, מִצְאֵוּ עוֹסֵק בְּעֵמֶר שְׁעוּרִים, אָמַר לָהֶם: עֵמֶר שְׁעוּרִים דִּידְכוּ אֲתֵי וְנִצַּח אוֹתוֹ וְאֵת בְּנָיו, כְּמִבְּאֵר בְּמִדְרַשׁ (אֶסְתֵּר פֶּרֶשׁה י, וּבַגְמ' מַגִּילָה דף טז.); כִּי עֲלֵי־יְדֵי עֵמֶר שְׁעוּרִים, שֶׁהוּא בְּחֵינַת יְדֵינָא וְרַגְלֵינוּ, שֶׁהֵם בְּחֵינַת הַמְּחָאֵת כַּף וְרַקוּדֵינוּ, נִתְּבַטַּל הַעֲבוּדָת אֱלִילִים, שֶׁהוּא בְּחֵינַת הֶמֶן, בְּחֵינַת גְּאוּת כְּנ"ל. וּבִשְׂבִיל זֶה צִוָּה הֶמֶן לַעֲשׂוֹת עֵינַן גְּבַהַּ חֲמֻשִׁים אַמְּהָ, כִּי רָצָה לְכַפֵּל בַּח שְׁלֹשׁ חֲמֻשִׁים יוֹם שֶׁל סְפִירַת הָעֵמֶר, שֶׁהוּא הַכַּח שֶׁל מְרַדְכֵי וְאֶסְתֵּר:

ח וְזֶה בְּחֵינַת מְרַדְכֵי וְאֶסְתֵּר, וְהֶמֶן, בְּחֵינַת פּוֹרִים, בְּחֵינַת גּוֹרֵל שֶׁהִפִּיל הֶמֶן, בְּחֵינַת עֵמֶר שְׁעוּרִים. כִּי הֶמֶן בְּחֵינַת הַעֲבוּדָת אֱלִילִים, כְּמֵאֵמֶר חֲכָמֵינוּ וְזָכוּנָם לְבִרְכָּה, שֶׁעָשָׂה עִצְמוֹ עֲבוּדַת אֱלִילִים (מַגִּילָה י), וּבִשְׂבִיל זֶה הִפִּיל פּוֹר הוּא הַגּוֹרֵל, בַּחֲדָשׁ שְׁמֹת בּוֹ מִשָּׁה (שֵׁם יג.), כִּי מִשָּׁה הוּא מְבַטֵּל הַעֲבוּדָה זָרָה, וּבִשְׂבִיל זֶה נִקְבַּר מוֹל בֵּית פְּעוֹר, כְּדֵי לְכַפֵּל הַעֲבוּדָה זָרָה שֶׁבַּפְּעוֹר, כְּמוֹ שֶׁדְּרָשׁוּ רַבּוֹתֵינוּ וְזָכוּנָם לְבִרְכָּה (פּוֹטָה יד.), כִּי מִשָּׁה גֵימַטְרִיאָה חֲרוּזֵיָא, כִּי הוּא מְבַטֵּל חֲרוּזֵיָא שֶׁל הַעֲבוּדָה זָרָה, כִּי הוּא קָבַל הַתּוֹרָה, שֶׁהוּא בְּחֵינַת יְדֵינָא וְרַגְלֵינוּ כְּנ"ל, שֶׁעַל יְדֵיהֶם נִתְּבַטַּל הַעֲבוּדָת אֱלִילִים כְּנ"ל. וְעַל כֵּן הִפִּיל פּוֹר בֵּירַח שְׁמֹת בּוֹ מִשָּׁה, כִּי חָשַׁב כִּי כְּבַר מֵת מִשָּׁה, הַמְּבַטֵּל בַּח הַעֲבוּדָת אֱלִילִים, וְאִין עוֹד מִי שִׁיּוּכַל לְכַפֵּל בַּח הַעֲבוּדָת אֱלִילִים:

ט וְזֶה פֶּרוּשׁ: אָמַר רַבָּה בַּר בַּר־חֲנָה: אָמַר לִי הָהוּא טִייעָא: תָּא וְאֲהוּי לָךְ בְּלוּעֵי דְקֶרַח. אֲזִילִי וְחֻזְאֵי תַרְי בְּנֻעֵי דְהוּי נְפִיק מִנְיָהוּ קַמְרָא. שְׁקַל גְּבָבָא דְעַמְרָא, וּמִשְׁיָהּ בְּמִיָּא, וְאַנְחָה בְּרִישָׁה דְרַמְחָה, וְעִילָה הֶתֶם, וְכִי אֶפִיק, הוּי אֲהַרְדָּ אֲחֵרוּכֵי. אָמַר לִי: אֲצִית מִזֶּה שְׁמַעִית. וְשִׁמְעַת דְּהוּי אֲמַרִין: מִשָּׁה אָמַת וְתוֹרְתוֹ אָמַת וְהֵן בְּדֵאִין. אָמַר לִי: כֹּל שְׁלֻשִׁים יוֹמָא מְהַדְרָא לְהוּ גֵיהֶנָם לְהָבָא כְּבִשָּׁר בְּקַלְחַת, וְאֲמַרִי הָכֵי: מִשָּׁה וְתוֹרְתוֹ אָמַת וְהֵן בְּדֵאִין:

בְּלוּעֵי דְקֶרַח, כְּדֵאִיתָא בְּמִדְרַשׁ (בַּמְדַּבֵּר פ' יח, ירושלמי סנהדרין פ' חלק): קֶרַח מִיֵּן הָיָה, הֵינּוּ בְּחֵינַת הַעֲבוּדָת אֱלִילִים, מִינּוּת. וְחֻזְאֵי תַרְי בְּנֻעֵי דְהוּי נְפִיק מִנְיָהוּ קַמְרָא. – הֵינּוּ בְּחֵינַת הַחֲרוּזֵיָא שֶׁגּוֹרְמִים בְּמִינּוּת, כְּמֵאֵמֶר חֲכָמֵינוּ וְזָכוּנָם לְבִרְכָּה: כֹּל זְמַן שֶׁעֲבוּדַת אֱלִילִים בְּעוֹלָם, חֲרוּזֵיָא בְּעוֹלָם. וְתַרְי בְּנֻעֵי זֶה בְּחֵינַת תַּרְי נְקִיבֵי הָאָף, שִׁיּוּצָא מִחֵם הָעֵשֶׁן, כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב (תְּהִלִּים יח): עֲלָה עֵשֶׁן בְּאָפוֹ. וְשְׁקִיל גְּבָבָא דְעַמְרָא – זֶה בְּחֵינַת עֵמֶר כְּנ"ל, וּמִשְׁיָהּ בְּמִיָּא – זֶה בְּחֵינַת שְׁעוּרִים, בְּחֵינַת אֶסְתֵּר בְּרוּחֵי־הַקִּדְּשׁ, שֶׁהוּא בְּחֵינַת רַגְלֵינוּ כְּנ"ל, כִּי הַרְגְּלֵינוּ הֵם אֶפִיקוּ מִיָּם, כִּי הֵם בְּחֵינַת עַרְבֵי נַחַל, כְּמֵאֵמֶר חֲכָמֵינוּ וְזָכוּנָם לְבִרְכָּה (סוּכָה נג.): רַגְלוֹהֵי דְבִרְנַשׁ אֲנֻן עַרְכִּין לֵה. עַרְכִּין זֶה בְּחֵינַת עַרְבֵי נַחַל, אֶפִיקוּ מִיָּם. הֵינּוּ בְּחֵינַת מְרַדְכֵי וְאֶסְתֵּר, בְּחֵינַת יָדִים וְרַגְלִים, בְּחֵינַת הַמְּחָאֵת כַּף וְרַקוּדֵינוּ כְּנ"ל. וְאַנְחָה בְּרִישָׁה דְרַמְחָא – רַמַּח דָּא רוּחַ מִיָּם, שֶׁהוּא מְאַרְבַּע רוּחוֹת בְּאֵי הַרוּחַ, כִּי הַמִּיָּם הֵיא אַרְבַּע רוּחוֹת, שֶׁהֵיא בְּחֵינַת רוּחַ הַצִּדִּיק דְנִשְׁב

אֲבָל מְרַדְכֵי וְאֶסְתֵּר, הָיָה לָהֶם בַּח לְכַפֵּל הַעֲבוּדָת אֱלִילִים שֶׁל הֶמֶן, וּבִשְׂבִיל זֶה בִּימִיָּהֶם קָבְלוּ יִשְׂרָאֵל הַתּוֹרָה מִחֲדָשׁ, כְּמֵאֵמֶר חֲכָמֵינוּ וְזָכוּנָם לְבִרְכָּה (שְׁבַת פח.): קִימוּ וְקָבְלוּ – קִימוּ מִזֶּה שֶׁקָּבְלוּ כְּבַר. וְזֶה: קִימוּ וְקָבְלוּ – קִימוּ זֶה בְּחֵינַת רַגְלֵינוּ, וְקָבְלוּ – זֶה בְּחֵינַת יְדֵינוּ, וְהוּא בְּחֵינַת הַתּוֹרָה בְּעִצְמוֹהָ כְּנ"ל. וְזֶה בְּחֵינַת מְרַדְכֵי וְאֶסְתֵּר: מְרַדְכֵי – מֵר דְּרוּר (הוֹלִין קַלְטִי). דְּרוּר, לְשׁוֹן חֲרוּת, זֶה בְּחֵינַת יָדִים, כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב: דוּדֵי שְׂלַח יָדוֹ מִן הַחֹר כְּנ"ל; וְאֶסְתֵּר הוּא בְּחֵינַת שׁוֹקֵן – מִזֶּה יָרַךְ בְּסֵתֶר כְּנ"ל. וְזֶה לְשׁוֹן פּוֹרִים, הֵינּוּ בְּטוֹל הַעֲבוּדָת אֱלִילִים, כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב (יִשְׁעִיהוּ סג): פּוֹרָה דְרַכְתֵּי לְבָדֵי, וּמַעֲמִים אִין אִישׁ אֲתֵי. וְעֲלֵי־יְדֵי הָאֵרַת מְרַדְכֵי וְאֶסְתֵּר, הֵינּוּ בְּחֵינַת הַיָּדִים וְרַגְלֵינוּ, נִתְּבַטַּלוּ הַכְּפִירוֹת, וְנִתְּרַבָּה אַמּוּנָה בְּעוֹלָם עֲלֵי־יְדֵיהֶם, כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב (אֶסְתֵּר ב): וַיְהִי אֲמֻן אֵת הַדְּפָה, וְכֵהָ כְּתִיב (שֵׁם): כַּאֲשֶׁר הָיְתָה בְּאֲמֻנָה אֲתוֹ, כִּי שְׁנִיָּהֶם הֵם בְּחֵינַת אַמּוּנָה, וְזֶה נַעֲשָׂה עֲלֵי־יְדֵי הַרוּחַ כְּנ"ל. וְזֶה בְּחֵינַת (מַגִּילָה ז): אֶסְתֵּר בְּרוּחֵי הַקִּדְּשׁ נְאֻמְרָה, הֵינּוּ בְּחֵינַת: לְבוֹ נִשְׂא אֵת רַגְלֵינוּ, כִּי עֵקֶר הַעֲבוּרִים תְּלוּיָהּ בָּהּ, שֶׁהֵיא בְּחֵינַת רַגְלֵינוּ, כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב (מִשְׁלֵי ח): רַגְלֵיהָ יוֹרְדוֹת מוֹת, וְעַל כֵּן עֵקֶר תִּקּוּן הַעֲבוּדָת אֱלִילִים עֲלֵי־יָדָהּ. וְעַל כֵּן דִּיקָא אֶסְתֵּר בְּרוּחֵי־הַקִּדְּשׁ נְאֻמְרָה, אֵף שֶׁבְּאֲמַת תִּקּוּן הַעֲבוּדָת אֱלִילִים הוּא גַּם־כֵּן עֲלֵי־יְדֵי מְרַדְכֵי כְּנ"ל, רַק מִחֲמַת שֶׁעֵקֶר הַעֲבוּדָת אֱלִילִים תְּלוּיָהּ בָּהּ, וְעַל כֵּן עֲלֵי־יָדָהּ עֵקֶר הַתִּקּוּן. וְעַל כֵּן נִקְרָאת הַמַּגִּילָה עַל שֵׁם אֶסְתֵּר, וְהֵינּוּ דִּיקָא אֶסְתֵּר בְּרוּחֵי־הַקִּדְּשׁ נְאֻמְרָה, כִּי הַרוּחַ הוּא בְּלֵב, וְעֲלֵי־יָדוֹ נִתְּנָה הָאֵרַת

בְּיָדוֹ וּרְגָלָיו כַּנֶּלֶךְ, וְרֹאשׁ הָרִמָּח הוּא הַצַּדִּיק, כִּי מִפְּנֵי תוֹצְאוֹת הָרוּחַ, כִּמּוֹ שֶׁכְּתוּב: אִישׁ אֲשֶׁר רוּחַ בּוֹ כַּנֶּלֶךְ. וְאִפְקִינְהוּ, וְאִחְרָךְ אַחֲרוּכֵי – אַחְרָךְ, לְשׁוֹן חַיִּים וְאָרִיכוֹת יָמִים, כְּמֵאֲמֵר חֲכָמֵינוּ זְכוֹרָנֶם לְבָרְכָה (עִירוֹבִין נד:): לֹא יַחְרֹךְ רַמְיָה צִידוֹ – לֹא יִהְיֶה וְלֹא יֵאָרֶיף, וְהַיְנוּ: וְאִיחְרָךְ אִיחְרוּכֵי – לְשׁוֹן חַיִּים וְאָרִיכַת יָמִים, כִּי עַל־יְדֵי בְּטוּל הַגָּאוּהַ, הַיְנוּ הַעֲבוּדָה זָרָה, עַל־יְדֵינָהּ הַחֲכָמָה עַל תַּקְוָנָה כַּנֶּלֶךְ, וְעַל־יְדֵי חֲכָמָה יִהְיֶה וְיֵאָרֶיף יָמִים, כִּמּוֹ שֶׁכְּתוּב (קַהֲלַת ז): הַחֲכָמָה תַּחֲיָה וְכוּ'. אָמַר לִי: אֲצִית לְהוּ, וְשָׁמַעַת דְּאֲמָרִין: מִשָּׁה וְתוֹרָתוֹ אָמַת – שְׁחַן מוֹדִין עַל הָאָמַת, כִּי כְּשִׁמְתַּקְרַב אֶת עַצְמוֹ לְצַדִּיקִים בְּדִי לְקַבֵּל מִהֶם הַרוּחַ כַּנֶּלֶךְ, וְעַל־יְדֵינָהּ נִשְׁכַּר הַגָּאוּהַ וְהַעֲבוּדָה זָרָה, וְאִזּוּ מִכִּירִין אֲפָלוּ אֵלָיו שֶׁהֵם מִסְּמָרָא דְּמוֹתָא אֶת גְּדֻלַּת הַבוּרָא וְתַבְרַךְ שְׁמוֹ כַּנֶּלֶךְ. וְאָמַר לִי: כָּל שְׁלֹשִׁים יוֹמִין מִהֲדַרְרָא לְהוּ גֵיהִנָּם לְהִכָּא וְאֲמָרִי הֲכִי: מִשָּׁה וְתוֹרָתוֹ אָמַת – פָּרַשׁ רַבְּנָא שְׁמוּאֵל: בְּכָל רֹאש־הַחֹדֶשׁ. כִּי כָּל דְּבָר יֵשׁ לוֹ שְׁרָשׁ, וְשְׁרָשׁ הַתְּשׁוּבָה הוּא רֹאש־הַחֹדֶשׁ, כִּי בְּרֹאש־הַחֹדֶשׁ אָמַר תְּקוּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא: הִבְיָאוּ עָלֵי בְּפִרְהַ, כִּמּוֹ שְׁדָרְשׁוּ רַבּוֹתֵינוּ זְכוֹרָנֶם לְבָרְכָה (שַׁבּוּעוֹת ט. *), וְזֶה בְּחִינַת תְּשׁוּבָה, וְהַתְּשׁוּבָה הַזֹּאת נִשְׁתַּלְּשֶׁלָּה בְּכָל הַנִּבְרָאִים בְּרֹאש־הַחֹדֶשׁ, וּבְשִׁבְלֵי זֶה גַם קָרַח וְעֵדְתוֹ מְכַרְהִים לְאִיזָה חֲרָטָה בְּרֹאש־הַחֹדֶשׁ, אֲבָל הַתְּשׁוּבָה אֵינָה מוֹעִיל לָהֶם, כִּי עַקְר הַתְּשׁוּבָה הִיא רַק בְּעוֹלָם הַזֶּה, כִּי מוֹי שְׁמֹרַח בְּעַרְב־שַׁבֵּת וְכוּ' (ע"ז ג.). וְנִמְצָא בְּיֹדָאֵי לֹא נִפְטָרִין בְּזַחַת הַחֹדָאָה שֶׁחַן מִתְחַרְטִין וּמוֹדִין מִדִּין גֵּיהִנּוּם, וְעַל כֵּן מִתְּדַרְרָא לְהוּ גֵיהִנּוּם לְהִכָּא, כִּי אִין נִפְטָרִין בְּזַחַת. וְאַף־עַל־פִּיכֵן אִין גֵּיהִנּוּם בְּרֹאש־הַחֹדֶשׁ כִּמּוֹ בְּשָׂאָר יָמִים (וְזוֹהַר תְּרוּמָה קנ:), וְהֵיגִיהִנּוּם שֶׁל רֹאש־הַחֹדֶשׁ אֵינּוּ אֵלָּא הַחֲרָטָה, שְׁמוֹת־חֲרָטִים וּמוֹדִים וּמִתְבִּישִׁין, זֶה בְּעַצְמוֹ גֵּיהִנּוּם שֶׁלָּהֶם. וְזֶהוּ דְּדִיק: מִתְּדַרְרָא לְהוּ גֵיהִנּוּם לְהִכָּא, דְּהַיְנוּ מַה שְׁמֵהֲדַרְרָא לְהוּ לְהִכָּא, שְׁחוֹזָרִים וּמוֹדִים, הוּא הֵיגִיהִנּוּם שֶׁלָּהֶם:

י וְזֶה פְּרוּשׁ: וְאֵלֶּה הַמּוֹשְׁפָטִים אֲשֶׁר תִּשְׁיֵם לַפְּנִיחָם, כִּי אֵינְתָּא בְּמִכְלִילָתָא: אֲשֶׁר תִּשְׁיֵם לַפְּנִיחָם – הַשְׁוּי אִשָּׁה לְאִישׁ לְכָל דְּיֵינִים שְׁפִתוֹרָה. פְּרוּשׁ, לְכָל דְּיֵינִים שְׁפִתוֹרָה שְׁצַרִיף לְהַמְתִּיקָם, צַרִיף לְהַשְׁוֹת, הַיְנוּ לְיַחַד, קַדְשָׁא־בְּרִיךְ־הוּא וּשְׂכִינְתָּהּ, שֶׁהוּא בְּחִינַת אִשָּׁה וְאִישׁ, בְּחִינַת מְרַדְכֵי וְאַסְתֵּר. וְזֶה פְּרוּשׁ: וְאֵלֶּה – כָּל מְקוֹם שְׁנֵאֲמַר וְאֵלֶּה מוֹסִיף עַל הַרְאָשׁוֹנִים (כ"ר נח פ' ל), בְּחִינַת תּוֹסְפוֹת וְרַבּוּי, בְּחִינַת גָּאוּהַ, עֲבוּדָה זָרָה, כִּמּוֹ שֶׁכְּתוּב (דְּבָרִים ז): לֹא מִרְבְּכֶם חֶשֶׁק ה', שֶׁפְּרוּשׁוֹ גָּאוּהַ. וְזֶה בְּחִינַת: מוֹסִיף עַל הַרְאָשׁוֹנִים, שֶׁהוּא בְּחִינַת הַמְּוִדְעָמֶלֶק, כִּמּוֹ שֶׁכְּתוּב (בַּמִּדְבָּר כד): רֹאשִׁית גּוֹיִם עָמֶלֶק, וְתַקְוָנָא: הַמּוֹשְׁפָטִים – בְּחִינַת

רוּחַ, כִּמּוֹ שֶׁכְּתוּב (יִשְׁעִיהוּ כח): וְלָרוּחַ מוֹשֶׁפֶט וְכוּ' מוֹשִׁיבֵי מַלְחָמָה, כִּי עַל־יְדֵי הָרוּחַ נִתְתַּקֵּן הַגָּאוּהַ וְהַעֲבוּדָת אֵלֵיָּם כַּנֶּלֶךְ. וְעַל־יְדֵינָהּ: אֲשֶׁר תִּשְׁיֵם לַפְּנִיחָם, הַיְנוּ הַשְׁוּי אִשָּׁה לְאִישׁ לְכָל דְּיֵינִים שְׁפִתוֹרָה, הַיְנוּ בְּחִינַת הַמְתַּקַּת הַדְּיָנִים, כִּי כָּל זְמַן שׁוֹשׁ עֲבוּדָת אֵלֵיָּם בְּעוֹלָם, חֲרוּזָאָה וְדִינִים בְּעוֹלָם, וְעַל־יְדֵי הָרוּחַ הַנֶּלֶךְ נִתְיַחַד קַדְשָׁא־בְּרִיךְ־הוּא וּשְׂכִינְתָּהּ, וְנִמְתַּקֵּן הַדְּיָנִים, וְנִסְתַּלַּק חֲרוּזָאָה מִן הָעוֹלָם.

וְהַנַּחַת, כָּלֵל הַדְּבָרִים אֵלָּו – שְׁעַל־יְדֵי הַצַּדִּיק, שֶׁהוּא בְּחִינַת הָרוּחַ, אֲתַעְבֵּר אֵל אַחַר, כְּפִירוּת, וְעַל־יְדֵי הָרוּחַ בָּאִים רַקוּדִין וְהַמְחָאֵת בַּת, כִּי עַל־יְדֵי הַצַּדִּיק שֶׁהוּא בְּחִינַת הָרוּחַ נִתְעַלּוּ חַרְגָּלוּן, וְנִתְגַּלַּח הָאֲרֵת הַיָּדִים, וְנִתְרַבַּח הָאֲמִנְתָּה, כְּמִבְּאָר לְמַעְלָה. וְעַל כֵּן כְּתִיב בְּיוֹסֵף, שֶׁהוּא בְּחִינַת הַצַּדִּיק (בְּרֹאשִׁית מא): וּבְלַעְדֵיךָ לֹא יָרִים אִישׁ אֶת יָדוֹ וְאֶת רֵגְלוֹ, כִּי בְּלַעְדֵי בְּחִינַת יוֹסֵף, שֶׁהוּא בְּחִינַת הַצַּדִּיק, אִי אֲפֻשֵׁר לְהַעֲלוֹת וּלְהָרִים הַיָּדִים וְהַרְגָּלוֹם כַּנֶּלֶךְ. וְהַנַּחַת מִכָּלֵל הַדְּבָרִים אֵתָּה שׁוֹמֵעַ, שְׁנִגְלָה הוּא בְּחִינַת יָדִים, וְנִסְתַּר הוּא בְּחִינַת רַגְלָיו, בְּחִינַת מְרַדְכֵי וְאַסְתֵּר; וְאַף שְׁנִסְתַּר הוּא לְמַעְלָה מִנִּגְלָה, עִם כָּל זֶה הַתְּגַלּוֹת הַנִּגְלָה הוּא בְּמִקוֹם גְּבוּהָ, דְּהַיְנוּ הַיָּדִים, וְהַנִּסְתַּר בְּרַגְלָיו, שֶׁהוּא לְמַטָּה מִיָּדִים. וְהַעֲנִין עַמְקָא, אִף הוּא עֲנִין שֶׁכְּתוּב בְּזֹהַר: תִּנְצֹאִים בְּשׁוֹקֵין וְאַמּוֹרָאִים בְּיָדֵיךְ. וְאַף שֶׁהַתְּנַצֵּאִים לְמַעְלָה מְאַמּוֹרָאִים, מְכַל מְקוֹם הֵם בְּמִקוֹם שֶׁהוּא לְמַטָּה מִמְּקוֹם הָאֲמּוֹרָאִים, וְכֵן נִבְיָאִים וְכַתּוּבִים; וְכִבְּר מִבְּאָר עַל זֶה תְּרוּיָן:

(עוֹד רָאָה זֶה מְצֵאתִי מִכְּתָב־יַד רַבְּנּוֹ ז"ל בְּעַצְמוֹ מִעֵינֵי הַתּוֹרָה הַנֶּלֶךְ, וְזוֹהַר:)

וְאֵלֶּה הַמּוֹשְׁפָטִים אֲשֶׁר תִּשְׁיֵם וְכוּ'. גָּאוּת, מוֹדְעַת זֹאת בְּכָל הָאָרֶץ שֶׁהִיא מִדָּה מְגַנְהָ, וְצַרִיף לְכַרַח מִמְּגָה, אֲבָל יֵשׁ בְּנֵי אָדָם שְׂרוּדְפִים אַחַר כְּבוֹד וְרוּצִים לְמִלְכָּה וּלְהַנְהִיג אֶת הָעוֹלָם, וְאֲזִמְרִים שׁוֹשׁ לְאֵל יָדָם לַעֲשׂוֹת פְּדִיוֹנוֹת וּלְהַתְּפַלֵּל תְּפִלוֹת, וְעַלִּיהֶם נְאֻמָּה: הִשָּׁב אִשְׁתְּ הָאִישׁ כִּי נִבְיָא הוּא וְיִתְפַּלֵּל בְּעַדְךָ וְהִיָּה. כִּי זֶה יְדוּעַ, שֶׁתְּקוּדוֹשׁ בְּרוּךְ־הוּא וּמִתְאַוָּה לְתַתְּלֵן שֶׁל צַדִּיקִים, וְצַרִיף לִילָף אֲצֵלָם שְׂוִיתְפַּלְלוּ עֲלֵיהֶם, אֲבָל בְּעַלִּי־גָאוּהַ אִין הוֹלְכִים אֵל צַדִּיקִים לְבַקְשָׁם שְׂוִיתְפַּלְלוּ עֲלֵיהֶם, וְגַם אִין מַנְיָחִים שְׂאָר בְּנֵי־אָדָם שְׂוִיתְפַּלְלוּ אֲצֵל צַדִּיקִים שְׂוִיתְפַּלְלוּ עֲלֵיהֶם, כִּי אֲמָרוּ אֵלָּו בְּעַל־גָּאוּהַ, שְׁגַם הֵם צַדִּיקִים וְיִכּוֹלִים לְהַתְּפַלֵּל, וְאִין צַדִּיק בְּאָרֶץ יוֹתֵר מֵהֶם, וְכֹזֵה הֵם נְקָרָאִים בְּשֵׁם אֲבִימְלָךְ; אָבִי – לְשׁוֹן רְצוּן, כִּמּוֹ: וְלֹא אָבָה ה' אֱלֹקֶיךָ וְכוּ':

כָּל עוֹבְדוֹי. בְּחִבּוּרָא חֲדָא, וְשְׁלִיט קוֹדֶשָׁא בְּרִיךְ הוּא
 בְּלְחוּדוֹי עֵילָא וְתַתָּא. – פתח הבנת הפסוק כנ"ל על ידי
 הקדמה והבנה ממקום אחר ואמר, על בן אודך בגוים
 ה' ולשמך אזמרה, דוד המלך אמר זה ברוח הקודש
 בחינת נבואה וניב שפתיים, בשעה שראה שכבודו של
 הקב"ה לא עולה בעליה ולא מתכבד בעולם, אלא דייקא
 מצד שאר העמים, בחינת אודך ב-גוים, בעזרת הגויים
 המייקרים שמך בהתקרבותם לקדושה. ואם תאמר
 להקשות, הרי הקב"ה לא מתכבד בעולם אלא על ידי
 ישראל העושים רצונו באמונה, בהכנעה וענווה. כך הוא
 ודאי, שהרי ישראל הם היסוד של הנר להאיר, כי עמך
 ישראל כולם צדיקים בחינת יסוד, שעליהם עומד העולם,
 המקבלים מהצדיק יסוד עולם, שהוא קוצו של יוד, את
 הרוח המשכרת הגאוה בחינת ואלה, שבא להוסיף על
 הראשונים, וכנגד תוספת גאוות הגויים יש בחינת יוסף
 בכל אחד מישראל שמוספים גאותו וכבודו של הקב"ה על
 ידי שממעיטים עצמם, והם מאירים כנר בחושך, בחינת
 נר ה' נשמת אדם, שמאירים לגויים את כבוד ה', אם
 כן עיקר כבודו הוא מישראל ולא מן הגויים אבל הכוונה
 בהגדלת כבודו יתברך על ידי הגויים הוא שכאשר שאר
 העמים באים ומתגיירים ומודים לקב"ה כי לו הכבוד,
 ועל ידי שיעבוד לב שלהם לכבודו ורצונו של הקב"ה,
 אז נוסף אור יסוד הנר להאיר כבודו יתברך ביתר שאת,
 כי חלק מהעמים מתגרים ונוספים לישראל נשמות, נר
 ה' נשמת אדם, ומתחזקים ישראל בעצמם על ידי זאת
 התוספת כבוד, במעשיהם, המוסיפים כבוד ה' בחיבור
 אחד, על ידי שמתבטל עבודה זרה ונעשה מאחר אחד,
 על ידי החיבור והתקרבות לצדיק יסוד עולם קוצו של יוד
 כנ"ל. ועל ידי התחזקות האמונה אפילו אצל עכו"ם, על
 ידי זה שולט הקב"ה לבדו, הפך עבודה זרה בחינת אנא
 אמלוך, שהיא גאוותם של עכו"ם, והקב"ה שולט לבדו
 בד' רוחות בחינת ד' דאחד, וכן למעלה ולמטה, וכן יש
 לרמוז כי שולט למעלה על ישראל והגרים ולמטה שולט
 על אומות העולם.

בְּגוֹוְנָא דָּא, כָּל עֲלָמָא, דְּחִילוֹ וְאִימְתָּא נָפֵל עֲלֵיהּ מִקְמִי
 קוֹדֶשָׁא בְּרִיךְ הוּא. וְכִיּוֹן דְּאִתָּא יִתְרוֹ, דְּאִיחֵו פּוֹמְרָא
 עֲלָתָה, דְּכָל טַעוּוֹן אַחֲרָנִי, כְּדִין אִתְתַּקַּף וְשְׁלִיט יִקְרָא
 דְּקוֹדֶשָׁא בְּרִיךְ הוּא עַל כָּלָּא. – ובאותו אופן, שגילה
 דוד בזה הפסוק כנ"ל כי ראה שיש בחינה שעיקר כבודו
 יתברך נתעלה על ידי הגויים העוזבים אמונתם הכוזבת
 ועבודה זרה שלהם ובאים להתגייר, כך גם כל העולם

וְיִשְׁמַע יִתְרוֹ וְגו'. – וישמע יתרו כהן מדין חותן משה
 את כל אשר עשה אלוקים למשה ולישראל עמו כי
 הוציא ה' את ישראל ממצרים. וישמע יתרו כהן מדין,
 שהיה כהן של כל עבודות זרות שבעולם, אשר מהם
 החרון אף, ומשה גימטריה חרון אף, כי מבטל החרון
 אף הבא מעבודה זרה, כי מבטל העבודה זרה על ידי
 אמונה וענווה שבו, ועיקר העבודה זרה היא הגאוה,
 בחינת אנא אמלוך, ויתרו היה בעל הגאוה אשר
 מבטלה על ידי קרבתו לחתנו, והוא היה חותן משה
 ועל ידי זה דייקא התקרב לאמונה וביטל גאוה ועבודה
 זרה שבו, כי משה חתנו ביטל אל אחר, כי הוא הצדיק
 קוצו של יוד, בחינת בחינת איש אשר רוח בו ונעשה
 מאחר אחד, ועיקר האמונה מתגלה בכוח התפילה
 בבחינת השב אשת האיש, השב ר"ת הר שדה בית,
 שמעלה תפילה בחינת אש"ת ר"ת אדנ"י שפתי תפתה,
 מבחינת הר לשדה ושדה לבית שהוא מושג גם לעכו"ם,
 שאז דייקא מעיר אלוקינו שהיא בחינת בית, אז דייקא
 מהולל מסטרא דמאד המתקרבים לקדושה, וזהו שיתרו
 שמע קריעת ים סוף הבאה על ידי תפילה של משה
 בבחינת בית, כי ישראל אמרו שירה על הים, ונראה
 להם בנבואה וניב שפתיים בית המקדש, שנאמר מקדש
 ה' כוננו ידך, והכל בכוח נבואת משה, כי האיר בהם
 בחינת בית, שזכה לזה על ידי תפילתו עד שיכל להמשיך
 האמונה והשגות אלוקות אפילו לשפחה וזאת הארה
 שמע גם יתרו ונתגייר ונתעלה ויתקר שמו של הקב"ה
 על ידו דייקא, וכן שמע מלחמת עמלק, מה שמשח הכניע
 עבודה זרה וגאוה של עמלק, שממנו יצא המון שעשה
 עצמו עבודת אלילים. כי יתרו שמע וראה כוחו של משה
 להכניע אל אחר כפירות וגאוה, ועל ידי כל הנ"ל שמע
 ויתגייר כאמור.

פֶּתַח וְאָמַר (תהלים יח) עַל בֶּן אֹדֶךְ בְּגוֹיִם יְיָ וְיִשְׁמַע
 אֲזַמְרָה. דוּד מְלָכָא אָמַר דָּא בְּרוּחַ קוֹדֶשָׁא, בְּשַׁעֲתָא
 דְּחִמָּא, דְּהָא וְיִקְרָא דְּקוֹדֶשָׁא בְּרִיךְ הוּא, לָא אִסְתְּלִיק
 בְּסִלְקוֹ וְלָא אִתְיִיקְרָא בְּעֲלָמָא, אֲלָא מִסְטְרָא דְּשָׂאֵר
 עֲמִין. וְאִי תִימָא, הָא קוֹדֶשָׁא בְּרִיךְ הוּא לָא אִתְיִיקְרָא
 בְּעֲלָמָא, אֲלָא בְּגִינְיָהוֹן דְּיִשְׂרָאֵל. הֲכִי הוּא וְדָא, דְּהָא
 יִשְׂרָאֵל אִינּוֹן חֲוִי יִסְדָּא דְּשָׂרְגָא לְאַנְתְּרָא, אֲבָל כִּד
 שָׂאֵר עֲמִין אִתָּאן וְאֹדֶךְ לִיה, בְּשַׁעֲבֹדָא דְּיִקְרָא דְּקוֹדֶשָׁא
 בְּרִיךְ הוּא, כְּדִין אִתְתַּקַּף יִסְדָּא דְּשָׂרְגָא, וְאִתְתַּקַּף עַל

בזמן יציאת מצרים קריעת ים סוף ומלחמת עמלק, פחד ואימה מפני הקב"ה רב ושליט נפל עליהם על אומות העולם כנ"ל. אך עדין לא נתרבה ונתעלה מזה כבודו יתברך, כי לא ביטלו כבודם וגאוותם למרות הפחד. וכיוון שבא יתרו, שהוא היה כומר עליון של כל עבודות זרות אחרות שבעולם, אחרות דייקא, הפך בחינת אחד. ובא יתרו נתקרב למושה ונתגייר, אז דייקא התחזק בתוספת כוח ושלטת הכבוד של הקב"ה על כולם, לפחות לקיים ז' מצוות בני נוח, כי דנו בלבם קל וחומר, ומה יתרו שהיה כומר עליון בגאוותו, ביטל חשיבות כל העבודות זרות והורה שאין בהם ממש ובא והתגייר והחשיב את כבוד הקב"ה לעשות רצונו יתברך ולהתווסף לכלל אור נר נשמות ישראל המאירים כבודו יתברך, כל שכן אנו הגויים שלא טעמנו טעם השקר של עבודה זרה כיתרו, שיש לנו לעזוב גאוותנו הרעה ולהתגייר או לכל הפחות לקבל עלינו ז' מצוות בני נוח כנ"ל למען עליית כבוד ה' יתברך.

בְּיָוֵה, דְּבַל עֲלֵמָא, פִּד שְׁמַעוּ שְׁמַעוּ גְבוּרָתִיָּה דְקוּדְשָׁא בְּרִיָּה הוּא, זְעוּ. וְכִלְהוּ הוּוּ מִסְתַּפְּלֵן בִּיתְרוֹ, דְּאִיְהוּ חַפִּים וְרַב מִמְּנָא דְבַל טַעֲוִין דְּעֲלֵמָא, פִּיּוֹן דְּחַמוּ, דְּאִיְהוּ אֲתָא וּפְלַח לִיָּה לְקוּדְשָׁא בְּרִיָּה הוּא, וְאָמַר עֲתָה יְדַעְתִּי כִּי גְדוּל יְיָ מִכָּל הָאֱלֹהִים, בְּדִין בְּלָהוּ אֲתִרְחִקוּ מִפּוֹלְחֵינִיָּהוּן, וְיִדְעוּ דְלִית בְּהוּ מִמְּשׁוֹ. בְּדִין אֲתִיַּיקַר יְקָרָא דְשְׁמָא קוּדְשָׁא דְקוּדְשָׁא בְּרִיָּה הוּא, בְּכָל סְטָרִין. וְעַל דָּא אֲתִרְשִׁים פְּרִשְׁתָּא דָּא בְּאוּרִיָּתָא, וְשִׁירִיתָא דְפְרִשְׁתָּא הָוָה בֵּיה בִּיתְרוֹ. – כִּי יֵשׁ שְׁנֵי שְׁלָבִים בְּעִיֵּן עֲלִיית כְּבוֹדוֹ יִתְבַּרְךְ, מִפְּנֵי שְׁכַל הָעוֹלָם כְּאִשְׁר שְׁמַעוּ שְׁמַע גְבוּרָתוֹ שֶׁל הַקְּב"ה בְּקָרִיעַת יָם סוּף וְשִׁירַת יִשְׂרָאֵל עַל הַיָּם בְּרִיקוּדִים וּמַחֲלוֹת שְׁעַל יְדֵי זֶה נַעֲשֶׂה יְחוּד קְב"ה וְשִׁכְנִיתִיָּה וְנַעֲשֶׂה הַמַּתְקַת הַדִּין וְכֵן מִלְחַמַת עֲמַלְק שֶׁם פִּעַל מוֹשֶׁה בְּהַרְמַת יָדוֹ בְּחִינַת הַמַּחֲאֵת כֶּף וְכֵן יִצְיָאֵת יְהוֹשֻׁעַ בְּרַגְלֵי לְבוֹ הַמַּאמִּין בְּמוֹשֶׁה נִשְׂא אֶת רַגְלָיו בְּמִלְחָמָה שֶׁל זֶה הוּא בְּחִינַת רִיקוּדִים וְהַאֲמוֹת אֲשֶׁר שְׁמַעוּ כָּל זֹאת, זְעוּ מִפְּחַד, אֲךָ לֹא הִתְגִּיירוּ לְקִיִּים רְצוֹנוֹ וְלִיקַר כְּבוֹדוֹ. וְכוֹלָם הָיוּ מִסְתַּכְלִים בִּיתְרוֹ חוֹתֵן מוֹשֶׁה הַמַּתְקַרֵּב אֵלָיו לְקַבֵּל מִמֶּנּוּ הַאֲמוֹנָה, שֶׁהוּא יִתְרוֹ הִיָּה חֶכֶם בְּחִכְמַת עֲבוּדָה זְרָה וְרַב וּמְמוֹנָה עַל כָּל עֲבוּדוֹת זְרוֹת שְׁבַע עוֹלָם, כִּי יָדַע בְּחִכְמָתוֹ שׁוֹרֵשׁ הַכּוֹחוֹת הַפּוֹעֲלִים עַל הַכּוֹכָבִים לְמִשְׁלָל, אֲךָ לֹא הִכִּיר כִּי שׁוֹרֵשׁ אֶחָד לְכוֹלָם, הוּא הַקְּב"ה בְּעַל כָּל הַכּוֹחוֹת כּוֹלָם. עַד שְׁשַׁמַּע עַל כּוֹחַ שְׁלִיטָתוֹ שֶׁל הַקְּב"ה לַעֲשׂוֹת כְּרְצוֹנוֹ לְקַרוֹעַ הַיָּם לְמַעַן הַצֵּלֵת בְּנֵי וְלַמַּעַן כְּבוֹדוֹ וְלַחֲכִנֵּי עֲמַלְק, בְּזִכּוֹת הַצַּדִּיק מוֹשֶׁה הַמְכַנִּיעַ עֲמַלְק, עִם קָל, בְּחִינַת קְלוּן,

הפך הכבוד בחינת כבוד, כי ראשית גויים עמלק שהוא בחינת אלה מוסיף על הראשונים, נכנע על ידי הרוח של משה בחינת רוח משפט, בחינת אלה (עמלק) המשפטים (נכנע על ידי הרוח משפט שבלב משה) וכן ראה יתרו כי גאה גאה ה' יתברך, כי הוא מתגאה על גאוותנים עובדי עבודה זרה העובדים עצמם בגאוותם, ולכן נכנע יתרו ובא והתגייר. כיוון שראו אומות העולם, שהוא בא ועבד לקב"ה, ואמר עתה ידעתי כי גדול ה' מכל אלוהים, כי הוא סיבת הסיבות, תקיף ובעל הכוחות כולם, והוא אחד בד' רוחות השמים למעלה ולמטה, אז כל העולם התרחקו גם הם מעבודתם את האלילים שלהם, בקל וחומר כנ"ל, ואחרי שהתרחקו מדבקות העבודה זרה, רק אחרי כן דייקא ידעו שאין בהם ממש, ואז השיגו כי אפילו כוחות הכוכבים המשפיעים, אין ממשות בהם ללא השפעה שהקב"ה ממשך להם ומעמידם בשמים, חק וזמן נתן להם שלא ישנו את תפקידם. אז שהאומות לקחו דוגמא טובה מיתרו ובטילו עבודה זרה שלהם, אז התכבד כבודו של השם הקדוש של הקב"ה, הוא שם הו"ה ברוך הוא, דרכו מנהיג העולם. והתייקר כבודו בכל הצדדים בחינת מארבע רוחות בואי רוח, כי ניכר שליטתו יתברך על כל הכוחות, בזכות הצדיק שהוא קוץ דאות ד' שממנו מתגלה דייקא כי ה' שולט על ד' רוחות השמים, למעלה ולמטה. על ידי התורה של הצדיק הלומד בענווה, תורה שלמעלה ולמטה, תורה בנגלה ונסתר, בחינת ידיים למעלה במחיות כף ורגלים למטה המרקדות, על ידי רוח שבלב הצדיק. והנה דייקא על ידי יתרו נתוספו עוד גרים לעם ישראל כנ"ל. ונקרא יתרו על שם יתרון האור של ישראל הנוסף על ידי הגרים המצטרפים תחת כנפי השכינה ומתייתר דייקא מן החושך שהם הגויים. ולכן נרשמה פרשה זו בתורה, וראשית הפרשה התחילה בו ביתרו להורות חשיבות ויקרות העניין, שעיקר כבודו יתברך מהולל מאד, מסטרא דמותא, הם אומות העולם הבאים להתגייר ולהתווסף לישראל לעלות הכבוד לקב"ה ובאו האובדים בארץ אשור והנדחים מארץ מצרים והשתחוו לה' בהר הקודש בירושלים כי ביתי בית תפילה יקרא לכל העמים במהרה בימינו אמן. ועיקר על ידי ריקודים והמחאת כף של ישראל כפשוטו. והכל על ידי קרבתם לרוח הצדיק המנשב בפרקי ידיהם ורגליהם, הוא משה משיח אשר יבנה בית מקדשנו בעיר אלוקינו במהרה בימינו אמן.

עלון זה מטרתו לעודד את הציבור לגלות ולהחדש בהבנת מאמרי זוהר, על פי תורותיו של רבנו הקדוש, אשר המה הקדמות עמוקות לכל חלקי התורה ובפרט ללימוד זוהר, כפי המובא בדבריו: "אמר התורה שלי היא כולה הקדמות" (שיחות הר"ן קצ"ט). והוא בעיקר לפי הכלל החמישי לדרך לימוד ליקוטי מוהר"ן המובא בספר ביאור הליקוטים להרב רבי אברהם בן רבי נחמן זצוק"ל. וזה לשונו "ל...הוא כל מקרא או מאמר חז"ל, שמזכיר קצת מאתה לאיזה ענין, פורב בוונתו על כל הענין ונכנס ונתבאר כל המקרא והמאמר חז"ל בזה הענין". עכ"ל. כלומר שכללי התורה וההקדמות שמביא רבינו הקדוש בתורתו המה מפרשים את כל המאמר שמביא בדבריו רק את חלקו בספריו. והבא לעיין בתורתו ובוהר, יראה בעיניו ממש איך כל כללי תורתו נמצאים בכל מאמר זוהר והוא פלאי. ויש להבין קצת הענין בפרטות כי ידוע אשר נשמת רבנו הקדוש ונשמת רשב"י אחת המה, כמובא רמז לכך בספר כוכבי אור, כי גימטריה נחמן בן שמחה וכן גימטריה שמעון בן יוחאי חושבן דין כחושבן דיון. לכן נרמז אור חכמתם הגדול בשם העלון נחל זהר, שהרי נחל הוא על שם הנחל נובע מקור חכמה המאיר ומגלה זהר רשב"י הנסתר, שהוא אור זוהר הקדוש. נא ונא ראו בעצמכם לחדש בדרך לימוד זה להוציא עצות למעשה ולהתחזקות בעבודת ה' ויתקיים בנו מאמר זוהר: **כהאי חיבורא דילך דאיהו ספר זוהר, יפקון ביה מן גלותא ברחמי. במהרה בימינו אמן.**

עצות על פי הלימוד

- א. אפלו מי שהתענה וסגף את עצמו, אל יתנאה ויחשב שפךר הוא צדיק ויכול לעשות פדיונות ולהתפלל תפלות. כי צריך להתבונן בעצמו ולראות, שאחר כל התעניות והסגופים עדין נשארו כל תאוותם קשורים בגופם, וגם תהמת תאוות אביהם מלשעת ההולדה, גם זה קשור בגופם עדין. וכשיסתכל על זה בודאי יפל עליו חרדה גדולה ולא יטעה שהוא צדיק. וישתדל להביא ולהשיב כל התפלות לצדיקי אמת, כי רק הם יודעים להתפלל ולהעלות התפלה בראוי. והקדוש ברוך הוא מתאנה לתפלתו ומשגר תפלה סדורה בפייהם:
- ב. אלו הפעלי גאון המונעים עצמם ואחרים מליילף לצדיקים להתפלל עליהם, הם מעכבים תאוותו של השם יתברך:
- ג. לבטל תאוות שהוא עבודה זרה, העקר הוא עלידי התקרבות לצדיקים:

תפילה על פי הלימוד

והנה שאוכל לתקן בתי את כל מיני קלקולים ופגמים שפגמתי עד הנה, מנעורי עד היום הנה. ואזכה ברחמי להעביר ולבטל מנפשי את כל מיני הרפות וביונות שהטלתי בנפשי על ידי הטא ונזותי ופשיעי הפרבים. אתה ידעת הרפתי ובשתי וכלמתי נגדך כל צררי. הרפה שברה לפי ואנושה ואקנה לנד ואין ולמנחמים ולא מצאתי. העבר הרפתי אשר יגורתי כי משפטי טובים. תיקר נא נפשי בעיניך, וגוללו רחמיך על מהותיך. הוציאה ממסגר נפשי להודות את שמוך. כי מה בצע בדימי בדתך אל שחת היודך עפר היגיד אמתך. קומה יהיה חלצה נפשי" מכל מיני הרפות וביונות, מכל מיני תאוות ומדות רעות, מכל מיני פגמים וקלקולים. וסלה ומחול לי על כל מה שפגמתי עד הנה, ואסוף את הרפתי ותשליך במצולות ים כל הטאתי, במקום אשר לא יזכרו ולא יפקדו ולא יעלו על לב לעולם. ועזור לי מעתה לנקות ולטהר נפשי וגופי מכל מיני תאוות ומדות רעות, באפן שאזכה מעתה להיות קדוש וטהור באמת ברצונך הטוב. ועורני שאזכה להחזיר אחרים בתשובה. כי אתה לבד ידעת גדל הרקמות שיש על הרחוקים משמוך, הפלואים במאסר התאוות הקלודים ברשתי ההכלים. ובני

שאוכל לדבר על לבם דברים המתישבין על לב, דבורים אמתיים דבורים קדושים, ויכנסו דברי באזניהם, ויתעורר ללבם באמת, באפן שישבוו אליך באמת. ויכנס מקרא שכתוב, יתמו הטאים מן הארץ ורשעים עוד אינם פרכי נפשי את ה' תללויה: וזכני ברחמיך הרבים, לשבר ולסלק מעלי את מדת הנאנה, ולא יהיה בלבי שום גאות ונכהות בעולם כלל. אנה ה', מלא רחמים. אתה ידעת את שפלותנו ודלותנו וענייתנו בעת הזאת, על ידי הטאני ועונותינו ופשעינו הפרבים, אשר על ידם נתרחקנו מן מואד, ואין לנו שום צד וכות לפעול בקשתינו על ידו, כי אם במתנת הנם לגמרי, כי דרכך להטיב לכריתיה, ואתה מרחם על כל מעשיך ברחמים רבים ובמתנת הנם. על פן מלא רחמים, תרחם עלינו לכל יעלה בעדעתנו חס ושלום שום מחשבת חוץ למעות חס ושלום, ולא יכנס בלבי שום נדנד גאות ונכהות ופניות בעולם כלל, לכל תאבד תקותי לגמרי חס ושלום, כי מעט הטוב שיש בנו הכל מאתך, כי מן הכל ומיך נתנו לך. וגם זה המעט דמעט טוב מערכך בפסולת הרפה מאד, עד שגם מעט הטוב צריך תקונים גדולים רבים ברחמיך הרבים, שיוכל להתברר ולעלות

לעילוי נשמת מאיר צבי בן הרב נחמן ישראל ת.נ.צ.ב.ה.

להצלת שמעון בן רמונה רוחמה, ולזרע של קיימא וכן לרפואה שלמה רחל בת מויל ורמונה רוחמה בת שמחה

לעילוי נשמת מירה בת אשר ת.נ.צ.ב.ה.

לרפואת חיה ליאורה בת פטריסיה

ליצירת קשר להארות ותרומות nahalzohar@gmail.com

לעילוי נשמת דבורה בת חיים ת.נ.צ.ב.ה.